
Vanhusneuvoston kokous

Aika: Keskiviikko 12.3.2025 klo 12.30–15

Paikka: Helsingin kaupungintalo, kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä:

Valtuustoryhmien edustajat:

Auni-Marja Vilavaara (Vihr.) pj.
Päivi Riihilahti-Syvänen (Kok.)
~~Anita Vihervaara, Vesa Paavosen varajäsen(SDP)~~
Jussi Silvonon (Vas.)
Reetta Angelvo-Riipinen(PS)

Järjestöjen edustajat:

Leena Lähdesmäki Eläkeläiset ry., Helsingin aluejärjestö,
Pirjo-Liisa Kangasniemi Helsingin kansallinen senioripiiri, vpj.
Erik Wallin Samrådet i SPF Helsingfors
Lahja Sjöblom Eläkkeensaajien Keskusliiton Helsingin piiri
Liisa Hangonmäki Helsingin Kunnalliset eläkeläiset
Anu Jansson Jade-yhteisö, Eva Rönkön varajäsen, etäyhteys
Marja Ruotsalainen Pääkaupunkiseudun omaishoitajat
Maarit Turu-Gromoff Helsingin Muistiyhdistys
Ulla Lumijärvi Helsingin seurakuntayhtymä, etäyhteys

Kaupungin pysyvät asiantuntijat

Pia Nurme Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
Emmi Komlosi Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
~~Satu Tarula Kaupunkiympäristön toimiala, Pirjo Tujulan varajäsen~~
Minna Ekman Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala, Silva Siponkosken
varajäsen
Tommi Sulander Kaupunginkanslia

Muut kaupungin edustajat (kaupunginkanslia):

Marja Säikkä asiantuntija, vanhusneuvoston sihteeri
Tiina Lappalainen asiantuntija, vammaisneuvoston sihteeri
Hanna Ruohonen asiantuntija, kumppanuustiimi

Vierailijat: Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut, kohta 5

Maritta Haavisto Seniorikeskusten johtaja
Helena Venetvaara Kotihoidon johtaja
Laura Pikkarainen Johtajalääkäri
Minna Schalin Toiminnansuunnittelija
Heli Koskisuo Toiminnansuunnittelija
Suvi Kohonen Toiminnansuunnittelija
Elli Uusikoski Toiminnansuunnittelija

1 Kokouksen avaaminen

Avattiin kokous klo 12.30.

2 Osallistujien toteaminen

Todettiin osallistujat. Osa jäsenistä on poissa ja osa etäyhteydellä.

3 Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista. Todettiin, että vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston iltakoulussa nousseet kysymykset esitetään kohdan 5 arvioinnin yhteydessä.

VANHUSNEUVOSTO

4 Muistion tarkastaminen ja edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen muistio on tarkistettu ja jaettu vanhusneuvostolle. Se löytyy myös [vanhusneuvoston verkkosivuilta](#). Tämän kokouksen muistion tarkistajiksi valittiin Päivi Riihilahti-Syvänen ja Marja Ruotsalainen.

5 Vanhuspalveluiden arviointi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla

Pia Nurme, Maritta Haavisto, Helena Venetvaara, Laura Pikkarainen, Minna Schalin, Heli Koskisuomaa, Suvi Kohonen ja Elli Uusikoski klo 12.40–14.40

Vanhuspalveluiden laatua ja riittävyttä arvioidaan vuosittain vanhusneuvoston kanssa. Esittely käytiin läpi toimintakokonaisuuksittain. Aineisto oli toimitettu vanhusneuvostolle tutustuttavaksi ja se on myös muistion liitteenä. Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut jakautuvat arviointitoimintaan, kotihoitoon, seniorikeskuksiin ja Helsingin sairaalaan.

Esittelyn jälkeen vanhusneuvosto esitti kysymyksiä ja kommentteja, joihin Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluiden edustajat vastasivat.

Arviointitoiminta:

1. Onko suunnitelmissa mitata tai arvioida lyhytaikaishoidon mallin vaikutusta vapaapäivien käyttöasteeseen?
Vastaus: Kyllä, lakisääteisten vapaiden käyttöä seurataan ja raportoidaan.
2. Johtuuko omaishoidon tuen hakemusten käsittelyajan lyheneminen tehostetuista toimista vai hakemusten vähäisyydestä?
Vastaus: Tehostetuista toimista ja parantuneesta järjestelmästä.
3. Miten palvelutarpeen arviointi toteutuu alle 75-vuotiaille?
Vastaus: Lakisääteinen seuranta on yli 75-vuotiaille. Tieto alle 75-vuotiaiden arvioinnista toimitetaan myöhemmin.
4. Omaishoitajuudesta ja sopimuksesta irtautumisesta puhutaan paljon kielteisesti. Järjestökenttä haluaa osaltaan olla jakamassa oikeaa tietoa yhteistyössä kaupungin kanssa.
Vastaus: Omaishoitajuus on vapaaehtoisuuteen perustuvaa, ei pakotettua. On tunnustettu tarve saada epävirallisia omaishoitajia ohjattua palveluiden ja tuen pariin. Tiedottaminen ja yhteistyö on tärkeitä ja näitä lisätään.
5. Mikä on Seniori-infon työntekijöiden pohjakoulutus? Tehdäänkö Seniori-infossa palvelutarpeen arviointeja?
Vastaus: Seniori infossa ei tehdä palvelutarpeen arviointeja, vaan ohjausta ja neuvontaa. Asiakasohjauksessa on vähintään AMK-tasoinen tutkinto, Seniori-infon tutkinnosta toimitetaan tarkempaa tietoa.
6. Palvelusetelien arvo ei vastaa tämän päivän kustannuksia ja palveluiden hintoja.
Vastaus: Ympäri vuorokautisen toiminnan palvelusetelin arvon korottamista arvioidaan. Edellisellä kerralla kun arvoa korotettiin, palveluntuottajat nostivat hintoja ja hyöty arvon korottamisesta ei kohdentunut asiakkaille.

Kotihoito

7. Mitä kotihoito ja kotisairaanhoido tarkoittavat? Mikä niiden suhde toisiinsa on?
Vastaus: Kotihoidolla tarkoitetaan myös sairaanhoidoa. Lisäksi on kotisairaala-toiminta, jossa sairaalatasoinen hoito viedään kotiin. Jälkimmäinen kuuluu Helsingin sairaalalle.
8. Sulkevatko kotihoito ja henkilökohtainen apu toisensa pois?
Vastaus: Eivät sulje toisiaan pois, mutta päällekkäisyyttä pyritään välttämään. Arviointia tehdään yksilöllisesti. Kotihoidon ja henkilökohtaisen avun työtehtävät ovat keskenään

VANHUSNEUVOSTO

erilaisia. Kotihoito tekee vain niitä tehtäviä, joihin vaaditaan sosiaali- ja terveydenhuollon koulutus.

9. Mikä on kotihoidon työntekijöiden välitön työaika?

Vastaus: Välitön työaika on noin 50 %, mikä vastaa noin 4 tuntia päivässä.

10. Voiko asiakas kuulua turvapuhelinpartion piiriin ilman kotihoitoa?

Vastaus: Kyllä, turvapuhelinpalveluita voi saada ilman kotihoitoa.

11. Turvapuhelinkäyntien raporteista ei käy ilmi käyntien syytä, mikä olisi läheisille hyödyllistä tietoa.

Vastaus: Asia voidaan ottaa puheeksi palveluntarjoajan kanssa.

12. Miten kotihoidon käyntien sisältö arvioidaan ja varmistetaan tasalaatuisuus esimerkiksi sen osalta, mitä kaikkea kotihoidon käynnille kuuluu? Kuuluko kotihoidolle esimerkiksi pienet siivoukset vai onko ne ostettava erikseen?

Vastaus: Toiminnan arviointi on jatkuvaa ja tasalaatuisuus on tavoitteena. Kotihoidon palvelukuvaus on julkinen ja löytyy verkosta. Henkilökohtaisessa suunnitelmassa tehdään tarkemmat sopimukset. Varsinainen siivous ei kuulu kotihoidolle, mutta jälkiä siistitään turvallisuudenkin vuoksi.

Seniorikeskukset

13. Mitkä ovat yhteisöllisen asumisen kriteerit ja kulut?

Vastaus: Tarkat, lautakunnan hyväksymät myöntämisen perusteet löytyvät verkosta. Myös asiakasmaksut löytyvät verkosta. Maksut muodostuvat perusmaksusta ja erillisistä palvelumaksuista. Yhteisöllisessä asumisessa ei ole ympärivuorokautista henkilökuntaa. Kriteereinä ovat muun muassa toimintakyvyn heikkeneminen ja tarve yhteisölliselle asumiselle

14. Mitä tarkoittaa pätevytyminen sairaanhoitajaksi ja kuka testaa suomen kielen tason?

Vastaus: Pätevytyminen tarkoittaa alkuperäisen tutkinnon täydentämistä. Suomen kielen tasoa testataan useassa vaiheessa.

15. Vähennetäänkö kaupungin omia palveluita palvelukeskuksissa?

Vastaus: Palvelukeskusten työntekijät keskittyvät sote-alan ammattilaisen tukea tarvitseviin ryhmiin. Muu toiminta, kuten käsityötoiminta ei ole loppunut, vaan sitä järjestetään eri tahojen kautta, esim. vapaaehtoiset, Työväenopisto, järjestöt ja seurakunta.

Helsingin sairaala

16. Pyritäänkö sairaalasta kotiuttamaan, jos tarvitaan pitkäaikaista ympärivuorokautista hoivaa?

Vastaus: Ei pyritä, vaan tehdään palvelutarpeen arvio ja jonotetaan pitkäaikaispaikkaa.

17. Kuinka monta lääkäriavokanssia on täytetty?

Vastaus: Lääkäriavokansseja on yhteensä 142, joista osa on vielä täyttämättä.

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen edustajat toimittavat joihinkin kysymyksiin täydennyksiä kokouksen jälkeen. Täydennykset jaetaan vanhusneuvostolle. Sovittiin, että kootaan kysymyksiä vielä työvaliokunnan seuraavassa kokouksessa.

Tauko

6 Lausunnot ja kannanotot

a. **Keskustelu asioista, joita vanhusneuvosto toivoo huomioitavan uuden kaupunkistrategian valmistelussa:**

Vanhusneuvostoa on pyydetty tutustumaan [toimintaympäristön kuvaukseen](#).

Työvaliokunta ehdotti, että nostetaan esiin:

- Ikääntyneiden oikeudet ja tarpeet

VANHUSNEUVOSTO

- Digipalvelut/digitalisaatio ja saavutettavuus
- Väestörakenteen kuvaaminen: ikä, koulutus, tulotaso ja sairastavuus sekä vieraskielisten määrä ikäluokittain
- Väestörakenteen muuttumiseen varautuminen ja kaupungin voimavarojen suuntaaminen
- Alueelliset palvelut ja niiden saavutettavuus ja helppokäyttöisyys
- Sujuva joukkoliikenne
- Asuinalueiden moninaisuus, segregatiokehityksen huomioiminen ja kohtuuhintainen asuminen

Vanhusneuvosto hyväksyi työvaliokunnan ehdotukset. Lisäksi voi ehdottaa sähköpostitse sihteerille.

b. **Liikuntapalveluiden vastaus vanhusneuvoston esitykseen maksuttomasta liikunnasta:**

Liikuntapalveluilta on tullut vastaus vanhusneuvoston esitykseen ikääntyneiden maksuttomasta liikkumisesta. Työvaliokunta on valmistellut luonnoksen vanhusneuvoston vastaukseksi liikuntapalveluille. Vanhusneuvosto hyväksyi vastausluonnoksen. Todettiin, että käydään jatkuvaa keskustelua liikuntapalvelujen kanssa ja tulevaisuudessa keskusteluissa voidaan ottaa esille myös neuvoston kokouksessa esille noussut kysymys henkilökohtaisista maksuhuojennuksista.

c. **Asiakasmaksujen periminen ja perimättä jättämisen mahdollisuutta koskeva tiedottaminen**

Vanhus- ja vammaisneuvoston kokoamat kysymykset aiheesta on toimitettu Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla asiakasmaksuista vastaaville tahoille. Vastaukset on luvattu seuraavaan työvaliokunnan kokoukseen mennessä. Työvaliokunta käsittelee vastauksen ja asiaa käsitellään vanhusneuvoston huhtikuun kokouksessa.

d. **Yhtyminen vammaisneuvoston kannanottoon esteettömyys- ja saavutettavuustyön vastuusta**

Yhteinen kannanotto on lähetetty jakelulla Kaupunkiympäristön toimialajohtaja, hallintopäällikkö ja yksikön johtaja, Kaupunkiympäristön apulaispormestari sekä Hyte-koordinaation johtoryhmä. Kannanotto on luettavissa vanhus- ja vammaisneuvostojen verkkosivuilla.

7 Toimijoiden kuulumiset

Aikataulusyistä toimialojen kuulumisia ei ehditty käsitellä.

8 Muut asiat

a. **Arviointi vanhusneuvoston toiminnasta kauden vaihdosta varten**

Vanhusneuvoston toiminnan itsearviointia ja raportointia tehdään huhti- ja toukokuussa. Vanhusneuvoston jäseniä ja varajäseniä pyydetään vastaamaan itsearviointikyselyyn 4.4. klo 12 mennessä. Vastausten pohjalta käydään keskustelua huhtikuun vanhusneuvoston kokouksessa. Kyselylinkki lähetetään sähköpostitse. Itsearviointi on osana vanhusneuvoston toimintaraporttia.

b. **Vanhusneuvostotoimintamääräraha vuodelle 2025**

Vanhusneuvostolle on myönnetty määräraha vuodelle 2025. [Määräraha vuodelle 2025, vanhusneuvosto | Päätökset | Helsingin kaupunki](#)

VANHUSNEUVOSTO

9 Tiedotusasiat

- a. **Kuuleminen vanhusneuvoston kauden vaihdosta varten**
Helsingin vanhusneuvoston uuden toimikauden 2025–2027 toiminnan, kokoonpanon ja asettamispäätösten valmistelu käynnistyvät huhtikuussa. Helsinkiläiset järjestöt voivat vastata Kerro kantasi -kyselyyn ja osallistua keskustelutilaisuuksiin. Kyselyllä ja keskustelutilaisuudella kerätään yhdistysten näkemystä mm. siitä, mitä yhdistyksiä ehdotetaan edustamaan eri ikääntyneiden ryhmiä vanhusneuvostoon. Keskustelutilaisuus vanhusneuvoston toiminnasta ja kokoonpanosta pidetään 25.4. klo 13–15 Kaupungintalon tapahtumatorilla. Kysely on auki 1.–30.4. Kerro kantasi -palvelussa.
- b. **Vanhusneuvoston kokous 16.4. pidetään poikkeuksellisesti Kymp-talolla,**
Työpajankatu 8, kokoushuone 3 Aava.
- c. **Elämän nälkä -tapahtuma**
Kaapelitehtaalla järjestetään 18.3. Elämän nälkä -tapahtuma. Vanhusneuvostolla on esittelypöytä. Työvaliokunnassa on jaettu esittelyvuorot, mutta kaikki halukkaat ovat tervetulleita esittelemään, vaikka vähäksikin aikaa. Samalla on mahdollisuus osallistua kiinnostavaan tapahtumaan.

10 Kokouksen päättäminen

Päätettiin kokous klo 14.54.

Auni-Marja Vilavaara
puheenjohtajaMarja Säikkä
sihteeri

Muistion tarkistivat:

Päivi Riihilahti-Syvänen

Marja Ruotsalainen